

บันทึกความเข้าใจ ว่าด้วย ความร่วมมือในการต่อต้านการค้ามนุษย์ในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง

เรา ผู้เป็นผู้แทนของรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรกัมพูชา รัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน รัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว รัฐบาลแห่งสหภาพพม่า รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย และรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

กังวลอย่างลึกซึ้งถึงความทุกข์ทรมาน ซึ่งมีสาเหตุมาจากการค้ามนุษย์ภายในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงและจากอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงไปยังภูมิภาคอื่นทั่วโลก

ยืนยันว่าการค้ามนุษย์เป็นสิ่งที่ไม่สามารถยอมรับได้ว่ามนุษย์ได้ถูกนำมาค้า ซื่อ ขาย ล่อลวง กักขัง และตกอยู่ในสถานการณ์ของการแสวงหาผลประโยชน์ ซึ่งถือเป็นการขัดขวางสิทธิขั้นพื้นฐานที่บุคคลพึงจะได้รับ

ยอมรับว่าความยากจน การขาดโอกาสทางการศึกษา และความไม่เสมอภาค รวมถึงการขาดโอกาสที่เท่าเทียมกันนั้น เป็นสาเหตุที่ทำให้บุคคลเสี่ยงต่อการถูกค้ามนุษย์

ยอมรับด้วยว่า มีความเชื่อมโยงระหว่างการค้ามนุษย์และความต้องการที่เพิ่มขึ้นในการแสวงหาผลประโยชน์จากการใช้แรงงาน รวมทั้งการแสวงหาผลประโยชน์จากการบริการทางเพศ

ยอมรับ ว่าการค้ามนุษย์มีความรุนแรงขึ้น ซึ่งเป็นผลจากการเลือกปฏิบัติทางทัศนคติ แนวนโยบายและการปฏิบัติ ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของมิติบทบาทหญิงชาย อายุ เชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ และกลุ่มทางสังคมที่แตกต่างกัน

ย้ำ ว่าเด็กและหญิงที่ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์เป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงอย่างยิ่ง จำเป็นต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษ เพื่อให้แน่ใจว่าบุคคลเหล่านั้นได้รับการคุ้มครอง และมีความเป็นอยู่ที่ดี

กังวลว่าการค้ามนุษย์นั้น มีความเกี่ยวข้องกับสมาชิกในชุมชนและกลุ่มองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ

ตระหนักถึงความจำเป็นในการเพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรม เพื่อแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ และดำรงไว้ซึ่งความยุติธรรมสำหรับผู้ที่ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ และเพื่อให้ผู้กระทำผิดและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับโทษจากการกระทำนั้น

ยอมรับความสำคัญของการลงโทษผู้ค้ามนุษย์อย่างสาสม รวมถึงการยึดทรัพย์ และการนำทรัพย์นั้นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ที่ตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์

ยอมรับถึงความสำคัญในความร่วมมือจากผู้รอดจากการเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ที่เป็นไปด้วยความสมัครใจ เพื่อช่วยดำเนินการในการต่อต้านการค้ามนุษย์ รวมทั้งการดำเนินคดีกับผู้ค้ามนุษย์

ยอมรับถึงบทบาทที่สำคัญของหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ในเรื่องการป้องกัน การคุ้มครอง การดำเนินคดี การให้ความช่วยเหลือ การส่งกลับ การบำบัดฟื้นฟู และการส่งคืนผู้ลี้ภัย รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือในการเพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรม

ยอมรับว่ารัฐบาลแต่ละประเทศต้องรับผิดชอบในการดำเนินการด้วยตนเอง และการรับการสนับสนุน ความร่วมมือระหว่างประเทศ โดยให้มีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดด้วยวิธีการที่เหมาะสม เพื่อมุ่งไปสู่ความสำเร็จตามพันธะสัญญาที่ปรากฏอยู่ในบันทึกความเข้าใจ

ระลึกถึงปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน โดยเฉพาะในข้อที่ 4 ซึ่งระบุไว้ว่า “บุคคลใดๆ จะถูกยึดเป็นทาส หรือต้องภาวะจำยอมไม่ได้ ความเป็นทาส และการค้าทาสเป็นอันห้ามขาดทุกรูป”

ยกย่องประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง ซึ่งได้ให้สัตยาบันหรือภาคยานุวัติต่อกฎหมายระหว่างประเทศเกี่ยวกับการค้ามนุษย์และการแสวงหาประโยชน์ ดังต่อไปนี้

- อนุสัญญาและพิธีสารสหประชาชาติว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม และลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะหญิงและเด็ก ซึ่งเพิ่มเติมอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร
- อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีทุกรูปแบบ
- อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก และพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่องการค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็กและสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็กและเรื่องความเกี่ยวพันของเด็กในความขัดแย้งกันด้วยอาวุธ
- อนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ 29 และ 105 ว่าด้วยการบังคับใช้แรงงาน
- อนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ 182 ว่าด้วยรูปแบบที่เลวร้ายที่สุดของการใช้แรงงานเด็ก และมีการส่งเสริมให้ทุกประเทศที่ยังไม่ได้ดำเนินการให้สัตยาบัน หรือ ภาคยานุวัติต่อกฎหมายระหว่างประเทศดังกล่าว

ยืนยันอีกครั้งถึงความสำคัญของหลักการ และแนวทางปฏิบัติว่าด้วยสิทธิมนุษยชน และการค้ามนุษย์ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของรายงานของข้าหลวงใหญ่สหประชาชาติว่าด้วยสิทธิมนุษยชนต่อสภาเศรษฐกิจและสังคมของสหประชาชาติ

ยืนยันอีกครั้งถึงการริเริ่มการดำเนินการ รวมถึงการให้คำมั่นสัญญาในการต่อต้านการค้ามนุษย์ในอนุภูมิภาคนี้

ยอมรับความริเริ่มในการจัดทำบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรกัมพูชา เรื่องความร่วมมือทวิภาคีว่าด้วยการจัดการค้าหญิงและเด็ก และการช่วยเหลือเหยื่อจากการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2546 และมุ่งมั่นที่จะร่วมมือกับประเทศอื่นในอนุภูมิภาคนี้เช่นเดียวกัน

ยอมรับความสำคัญของข้อตกลงทวิภาคีว่าด้วยการย้ายถิ่น เช่น บันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือในการจ้างงานระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และ สหภาพพม่า ซึ่งทำให้การย้ายถิ่นแบบผิดกฎหมายลดลง และเป็นการตัดโอกาสสำหรับผู้ค้ามนุษย์

ประสงค์ให้บันทึกความเข้าใจฉบับนี้สะท้อนถึงเจตนารมณ์ทางการเมืองของรัฐบาลเพื่อร่วมมือกันในการต่อต้านการค้ามนุษย์

ระลึกถึงทุกประเทศที่อยู่นอกเหนือจากประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง เพื่อร่วมมือกันในการต่อต้านการค้ามนุษย์
ได้ให้คำมั่นสัญญาในการปฏิบัติร่วมกันตามหัวข้อ ดังต่อไปนี้

I นโยบายและความร่วมมือ (ระดับชาติ และระหว่างประเทศ)

1. การส่งเสริมการใช้คำจำกัดความของคำว่าการค้ามนุษย์ซึ่งระบุไว้ในพิธีสารสหประชาชาติว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม และลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะหญิงและเด็ก ซึ่งเพิ่มเติมอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านองค์การอาชญากรรมข้ามชาติ
2. การจัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยการต่อต้านการค้ามนุษย์ในทุกรูปแบบ
3. การทำงานร่วมกัน โดยการสนับสนุนให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการระดับชาติที่มาจากทุกภาคส่วนของสังคมเพื่อต่อต้าน การค้ามนุษย์ เพื่อกำหนดนโยบายในการประสานการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการระดับชาติ และการดำเนินงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการค้ามนุษย์
4. การสร้างกลไกเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพความร่วมมือในระดับภูมิภาคและการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร รวมทั้งการจัดตั้งหน่วยงานกลางระดับชาติในการต่อต้านการค้ามนุษย์
5. การปรับปรุงความร่วมมือในระดับภูมิภาคในการต่อต้านการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในความร่วมมือแบบทวิภาคีและพหุภาคี
6. เสริมสร้างความร่วมมือระหว่างรัฐบาล องค์การระหว่างประเทศและองค์กรเอกชนเพื่อการต่อต้านการค้ามนุษย์

II กรอบทางกฎหมาย การบังคับใช้กฎหมาย และกระบวนการยุติธรรม

7. การออกกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายที่เหมาะสมโดยเร็วเพื่อการต่อต้านการค้ามนุษย์
8. การยอมรับแนวทางที่เหมาะสม และการจัดให้มีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ในการคัดแยกผู้เสียหายที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์อย่างทันทั่วถึง และถูกต้อง เหมาะสม รวมทั้งการสอบสวน การดำเนินคดี และการดำเนินการเกี่ยวกับศาล
9. การสืบสวน การจับกุม การดำเนินคดี และการนำผู้กระทำความผิดโทษฐานค้ามนุษย์มาลงโทษตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
10. การให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ผู้ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ รวมทั้งการให้ข้อมูลต่าง ๆ ในภาษาที่สามารถเข้าใจได้
11. การพัฒนาความร่วมมือในกระบวนการยุติธรรมให้เกิดประสิทธิภาพเป็นรูปธรรม เพื่อให้ผู้กระทำผิดได้รับการลงโทษ และเพื่อให้เกิดความยุติธรรมสำหรับผู้ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์
12. ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างชายแดนในการบังคับใช้กฎหมายเพื่อต่อต้านการค้ามนุษย์ของ 6 ประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง โดยผ่านกระบวนการยุติธรรม
13. จัดสรรบุคลากรและงบประมาณที่จำเป็นสำหรับการเพิ่มประสิทธิภาพแก่องค์กรบังคับใช้กฎหมายระดับชาติที่มีบทบาทภารกิจในการต่อต้านการค้ามนุษย์ และ
14. ส่งเสริมให้มีข้อตกลงทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคีระหว่างประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงเพื่อร่วมมือกันในการดำเนินการเกี่ยวกับศาล

III การคุ้มครอง การฟื้นฟู และการส่งกลับคืนสู่สังคม

15. ส่งเสริมเรื่องมิติบทบาทหญิงชาย และเด็กให้มากขึ้นในการทำงานทุกด้านที่เกี่ยวข้องกับผู้ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์
16. รับรองว่าบุคคลที่ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์จะไม่ถูกกักขัง หน่วงเหนี่ยว ภายใต้อำนาจของกฎหมาย
17. บริการให้กับผู้ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ด้านที่พักอาศัย การให้ความช่วยเหลือผู้ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์
18. ยอมรับนโยบายและกลไกต่างๆ เพื่อให้ความคุ้มครองและช่วยเหลือผู้ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์
19. เสริมสร้างความร่วมมือของสถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลต่างๆ ในการให้ความช่วยเหลือผู้ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
20. มั่นใจในความร่วมมือระหว่างชายแดนในการส่งกลับผู้ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ให้มีความปลอดภัย รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือเพื่อให้มั่นใจในความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น
21. ทำงานร่วมกันเพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินการด้านการบำบัดฟื้นฟู การส่งกลับคืนสู่สังคมของผู้ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ รวมทั้งการป้องกันไม่ให้เกิดกลับมาสู่กระบวนการค้ามนุษย์อีก

IV มาตรการป้องกัน

22. ยอมรับมาตรการต่างๆ เพื่อลดปัจจัยเสี่ยงต่อบุคคล โดยสนับสนุนให้เกิดโครงการแก้ปัญหาความยากจน การเพิ่มโอกาสทางด้านเศรษฐกิจ การเข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการเพิ่มทักษะด้านอาชีพ รวมถึงการจัดบริการด้านการออกเอกสารสำคัญส่วนบุคคล รวมทั้งทะเบียนการเกิด
23. สนับสนุนให้ชุมชนและสังคมเรียนรู้ในการปกป้องตนเอง รวมทั้งการสร้างเครือข่ายในการเฝ้าระวังแก่ผู้ที่มีความเสี่ยงต่อการถูกค้ามนุษย์
24. สร้างความตระหนักแก่สาธารณชนในทุกระดับ โดยการรณรงค์ให้ข้อมูลข่าวสาร ซึ่งชี้ให้เห็นถึงอันตราย และผลกระทบด้านต่างๆ ของการค้ามนุษย์ และการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์
25. ประยุกต์ใช้กฎหมายแรงงานของแต่ละประเทศเพื่อคุ้มครองสิทธิของแรงงานทุกคน ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของหลักการไม่เลือกปฏิบัติและความเสมอภาค
26. สนับสนุนประเทศปลายทาง รวมทั้งประเทศต่างๆ ที่อยู่นอกเหนือจากประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง ให้มีการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อลดการยอมรับในเรื่องการแสวงหาประโยชน์ทางเพศ ซึ่งส่งเสริมให้เกิดความต้องการการใช้แรงงานและการค้ามนุษย์เพิ่มขึ้น รวมทั้งการประสานความร่วมมือในการบังคับใช้กฎหมายและกระบวนการปราบปราม อาชญากรรมด้านการค้าหญิงและเด็ก
27. แสวงหาความร่วมมือกับภาคเอกชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและธุรกิจบันเทิง เพื่อเพิ่มบทบาทเชิงรุกในการต่อต้านการค้ามนุษย์

V กลไกสำหรับการดำเนินงาน การติดตาม และการประเมินผลตามบันทึกความเข้าใจฉบับนี้

28. จัดทำแผนปฏิบัติการระดับอนุภูมิภาคว่าด้วยการต่อต้านการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2548-2550 และดำเนินการให้เกิดการปฏิบัติ อย่างเป็นรูปธรรมอย่างจริงจัง
29. พัฒนาให้เกิดกระบวนการจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูล ที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ เพื่อให้การกำหนดยุทธศาสตร์ในการแก้ไข ปัญหาการค้ามนุษย์อยู่บนพื้นฐานของงานวิจัย ประสพการณ์ และบทวิเคราะห์ที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน
30. กำหนดให้มีการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ เพื่อประเมินผลสถานการณ์ และการดำเนินงานของแต่ละประเทศตามพันธสัญญาที่ปรากฏอยู่ในบันทึกความเข้าใจฉบับนี้ รวมทั้ง การจัดประชุมผู้บริหารระดับสูงปีละ 1 ครั้ง
31. ทบทวนการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ และจัดทำแผนปฏิบัติการฉบับใหม่โดยจัดประชุมระดับรัฐมนตรีของประเทศใน อนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงเพื่อการต่อต้านการค้ามนุษย์ในช่วยปลายปี พ.ศ. 2550
32. จัดตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจระดับชาติในการดำเนินงานความร่วมมือกับโครงการสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการค้ามนุษย์ ในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง (UNIAP) ซึ่งเป็นเลขานุการการประชุมระดับรัฐมนตรีของประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง เพื่อ การต่อต้านการค้ามนุษย์และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
33. เชิญชวนขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานทั้งภาครัฐ หน่วยงานสหประชาชาติที่เกี่ยวข้ององค์การระหว่างประเทศ องค์กร เอกชนและภาคเอกชน ในด้านงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ความช่วยเหลือด้านวิชาการแก่ประเทศในอนุภูมิภาคลุ่ม แม่น้ำโขง เพื่อการต่อต้านการค้ามนุษย์ รวมทั้งการดำเนินงานตามบันทึกความเข้าใจฉบับนี้ และแผนปฏิบัติการที่กำลังจะเกิดขึ้น
34. ยอมรับว่าการปรับปรุงแก้ไขบันทึกความเข้าใจฉบับนี้สามารถจะกระทำได้ในอนาคต โดยรัฐบาลแต่ละประเทศสามารถ ดำเนิน การตามขั้นตอนดังนี้ (1) สมาชิก 4 ใน 6 ประเทศที่ลงนามมีความเห็นร่วมกันว่าควรมีการปรับปรุงแก้ไข โดย ประสานกับ ฝ่ายเลขานุการอย่างเป็นทางการเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อจะได้อำนวยความสะดวกในการดำเนินการ (2) วัตถุประสงค์ในการดำเนินการ เป็นไปเพื่อการปรับปรุงแก้ไขบันทึกความเข้าใจ (3) การเปลี่ยนแปลงแก้ไขบันทึกความเข้าใจจะต้องเป็นมติเอกฉันท์จาก รัฐบาลทั้ง 6 ประเทศ โดยจะต้องยืนยันเห็นชอบอย่างเป็นทางการเป็นลายลักษณ์อักษรมายังฝ่ายเลขานุการ